

در بند

مجموعه‌ای از قطعات مشهور موسیقی لرستان
برای کمانچه و سازهای دیگر

یاسر بیات

www.ketab.ir

فهرست نویسی پیش از انتشار

سرشناسه: بیات، یاسر، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور: دریند: مجموعه‌ای از قطعات مشهور موسیقی لرستان برای کمانچه و سازهای دیگر/ یاسر بیات.
مشخصات نشر: تهران: موسسه خدماتی موسیقی عارف، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ۹۸ص:؛ ۲۲ x ۲۹ س.م.
شابک: ۹۷۹-۰-۸۰۲۶۲۷-۵۰-۵
وضعیت فهرست نویسی: فیا
عنوان دیگر: مجموعه‌ای از قطعات مشهور موسیقی لرستان برای کمانچه و سازهای دیگر.
موضوع: موسیقی محلی ایرانی - لرستان - پارتیسیون
موضوع: Folk music, Iranian - Lorestan - Scores
موضوع: موسیقی محلی ایرانی - لرستان
موضوع: Kamanche music - Scores and parts
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ ۹۴۰/ب۱۸۲۰ M
رده‌بندی دیویی: ۷۸۹/۹۵۲
شماره ثبت: ۵۰۶۰۳۷۱ ملی

اشارات موسیقی عارف

۰۰۳۱۳۰۸۵

aref-music.sn

تهران، خیابان جمهوری، نرسیده به میدان بهارستان، کرچه محمودی، پلاک ۳، طبقه اول

کد پستی: ۱۰۴۹۶۳۳۱۴

تلفن: ۳۳۹۷۶۴۳۰ و ۳۳۹۷۶۴۳۱ فک ۳۳۹۱۳۱۱۰

www.arref-music.com Email: info@aref-music.com

دریند

مجموعه‌ای از قطعات مشهور موسیقی لرستان
برای کمانچه و سازهای دیگر

یاسر بیات

طرح جلد: سعید زمانی

نت نویسی: یاسر بیات

صفحه‌آرایی: هادی افتخاری

نوبت چاپ: اول

سال انتشار: ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ است

توضیحات

لرستان سرزمین کمانچه است و هنر کمانچه‌نوازی این دیار بسیار قابل توجه است. این مجموعه که گردآوری شده شامل: آهنگ‌ها و قطعات مشهور و تکنیکی با تکیه بر هنر کمانچه‌نوازی در موسیقی لرستان است. قطعات بیشتر مربوط به دوره معاصر و نیم قرن اخیر است که البته بر اساس موسیقی اصیل لرستان ساخته شده‌اند. اجرای آنها به پیشرفت در نوازندگی، گسترش رپرتوار نوازندگی، ارتفاع سطح کیفیت نوازندگی، ارایه تکنیک‌های صحیح و با اصالت، صدادهی شفاف و درخشان در ساز کمانچه کمک سارانی می‌کند. امید است با ثبت و اشاعه این ملودی‌ها و تکنیک‌های زیبا، قدمی کوچک در دنیای بی‌انتهای هنر برداشته‌ایم.

قطعات در این کتاب دارای سه قسمت اصلی هستند: متن اصلی ترانه است، قسمت اول مقدمه آهنگ‌ها یا جملاتی که در بین ترانه اصلی اضافه شده یا از متن جدا داشته است و قسمت دوم سولو نوازی یا تکنوازی‌های نوازندگان است که مهم‌ترین قسمت در ارایه تکنیک است.

قابل توجه است که کوک در این مجموعه متناسب با ارایه قطعات در اجراهای آنها است و معمولاً محور نت (دو) در سیم اول کمانچه است و از کوک (می لا ر سل) اجتناب شده است.

سعی شده در تکرار جملات ملودیکی که مشابه یکدیگر در چند طریق مختلف آوانگاری در ارائه تکنیک‌ها استفاده شود تا نوازندگان با اجرای تکنیک‌های مختلف در اجرای قطعات، خلاقیت بیشتری برای ارائه جملات داشته باشند و با انواع تکنیک‌ها آشنا شوند. مثلاً در قطعه ۳ ترانه (عزیزم) در میزان‌های ۳، ۲۱ و چند مورد دیگر در قطعات دیگر.

در تمام قطعات برای تکرار جملات دو میزان و بیشتر از آن، از درخت تکرار استفاده شده است.

در بعضی از قطعات فیگورهای ریتمیک تغییراتی زیادی دارند. برای نمونه مقدمه قطعه ۲۳ ترانه (آه سردم) بارها فیگور مقدمه عوض می‌شود؛ برای وحدت و انسجام بهتر یک نمونه ارایه شده است. قطعه کرج از آلبوم تال از لحاظ ریتم ۱۰/۸ است که ۶/۸ نوشته شده زیرا نوازندگان به این ساختار آشناتر هستند. در ترانه اسپه کره میزان اصلی ۷/۸ است اما در بعضی میزان‌ها ۲/۴ اجرا می‌شود ولی برای انسجام قطعه، همان ریتم اصلی نگاشته شده است.

توضیحاتی مختصری از زندگی نوازندگان، آهنگسازان، شاعران و خوانندگان متناسب با ارایه آهنگ‌ها برای آشنایی بیشتر ارایه شده است.

شعر قطعات همراه نت‌نگاری نگاشته شده و معنی آنها نیز به زبان فارسی ارایه شده است. موسیقی لری بیشتر بر مد شبیه به ماهور استوار است که در این کتاب با عنوان مد لری نام برده شده است که معمولاً درجه سوم آن کمی کمتر است و همچنین ترکیبات مد‌های چهارگاه، شور و دشتی از مدهای مورد استفاده آن است.^۱ در برخی

۱. برای اطلاعات بیشتر می‌توانید به پایان‌نامه نگارنده با عنوان «بررسی کمانچه‌نوازی لرستان و تکنیک‌های نوازندگی آن» سال ۸۹ رجوع کنید یا به مقاله تکنیک‌های نوازندگی تال چاپ شده در مجله ماهور سال ۹۲ رجوع کنید.

قطعات مانند (گلچین) و (ساربون) انگشت چهارم کمی کمتر گرفته می‌شود. احتمالاً از مقام های تنبور وام گرفته شده است. در ترانه دستم بیر نیز در تکنوازی قبل از آواز (هوره) صدای نت انگشت اول کمتر می‌شود که باز شبیه مقام های تنبور است. در برخی قطعات نیز نت ها کمی بیشتر گرفته شده اند برای مثال در سولو های ترانه ۱۹ (دای تیکه دل) که از علامت + استفاده شده است. معمولاً این صدادهی در جمله های اینچینی مرسوم است که در لهجه و سونوریت موسیقی لری و کمانچه لرستان تاثیرگذار است.

از علامت ه برای مالش ها استفاده شده است.

موسیقی لرستان از دیرباز مهد هنرمندان شاخصی در ساز و آواز بوده است که در زیر برخی از شاخص ترین افراد موسیقی لرستان نام برده شده است.

شاه میرزا مرادی، امیر قلی ساکی، رحم خدا نوری شاد، همت علی رضایی، شکر علی رضایی، زلفی بنیادی، محمود کریمی، الماس، پیر ولی، قوچ علی راج، شاه حسن بنیادیان، شنبه، علی رضا حسین خانی، همت علی سالم، علی خان شفاهی، حسین سالم، میرو، رحمان، صید میرزا عیزی، رامین دربندی، ماشالله سیزواری، حشمت الله رشیدی، سبز علی درویشی، شکرالله الماسی، علی راس، غلام جمشیدی، مومن علی جوزی پور، کاکاوند و سپهوند را نام برد.

امید است با جمع آوری این مجموعه که قسمت کوچکی از موسیقی لرستان را شامل می‌شود بتوان پژوهش های گسترده تری جهت معرفی و ثبت و ضبط موسیقی لرستان انجام داد.

تشکر ویژه از اساتید عزیزم استاد علی اکبر شکارچی و استاد درویش رضا منظمی دارم. همچنین شاعر ارزنده آقای رمضان پرورده و آقای مسلم علی پور که دست یاز به این مجموعه را به گرمی فشرده اند. همچنین از دوستان عزیز جناب آقای جعفر صالحی و متین آهنگری به خاطر همکاری و سرمایه کمال تشکر را دارم.

بی شک این مجموعه و پژوهش های از این دست غاری از نقص نیست. بنابراین جای خرسندی است که از راهنمایی های ارزنده تان بی نصیب نباشم تا در چاپ ها و مجموعه های آتی که در دست تدوین و نگارش است اعمال کنم.

Kaman.yb@gmail.com

instagram: yaser_bayat_1363

با مهر

یاسر بیات